

**Ta'limni rivojlantirish
respublika ilmiy-metodik
markazi**

SITUATION BOSHQARUV YONDASHUVLARI ASOSIDA MURAKKAB HOLATLARNI TAHLIL QILISH VA SAMARALI YECHIMLAR ISHLAB CHIQISH

Toshkent-2026

Situatsion boshqaruvning mohiyati va ta'lim boshqaruvidagi ahamiyati

Situatsion boshqaruv tushunchasi

1

Situatsion boshqaruv ta'rifi

Situatsion boshqaruv — bu har bir vaziyatning o'ziga xos xususiyatlarini hisobga olib, moslashuvchan va kontekstga mos qaror qabul qilish yondashuvidir.

2

Universal boshqaruv modelining cheklanganligi

Barcha vaziyatlarga bir xil boshqaruv uslubini qo'llash ko'pincha samarasiz bo'ladi.

3

Ta'lim muassasasidagi murakkablik

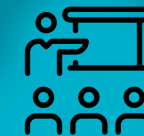
Maktabda pedagogik, ijtimoiy, psixologik va tashkiliy omillar bir vaqtda ta'sir ko'rsatadi.

4

Rahbar uchun ahamiyati

Situatsion yondashuv rahbari qat'iy qoliplardan xalos qiladi.

5

Zamonaviy rahbar kompetensiyasi

Moslashuvchanlik bugungi maktab rahbarining asosiy kasbiy sifati hisoblanadi.

An'anaviy va situatsion boshqaruv farqi

Keng kontekstda ko'rish

Muammo pedagogik,
psixologik va tashkiliy jihatdan
baholanadi.

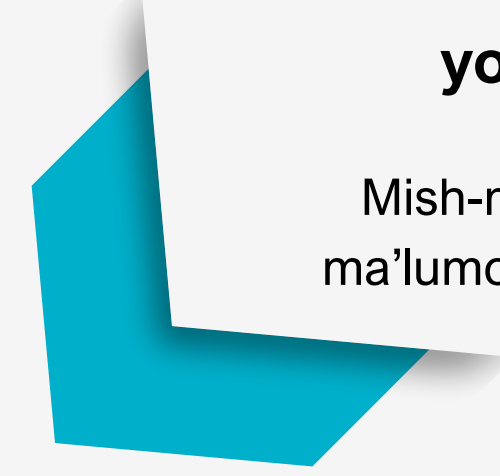
Shoshma-shosharlik xavfi

Tezkor, lekin tahlilsiz qarorlar
muammoni chuqurlashtiradi.

Faktlarga tayangan yondashuv

Mish-mish emas, real
ma'lumotlar asos bo'ladi.

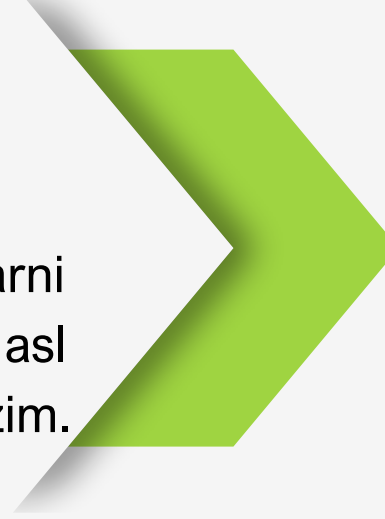

Murakkab boshqaruv vaziyatlarini tizimli tahlil qilish

Muammoni to'g'ri aniqlash bosqichi

Muammo va belgi farqi

Rahbar tashqi belgilarni
emas, muammoning asl
sababini aniqlashi lozim.

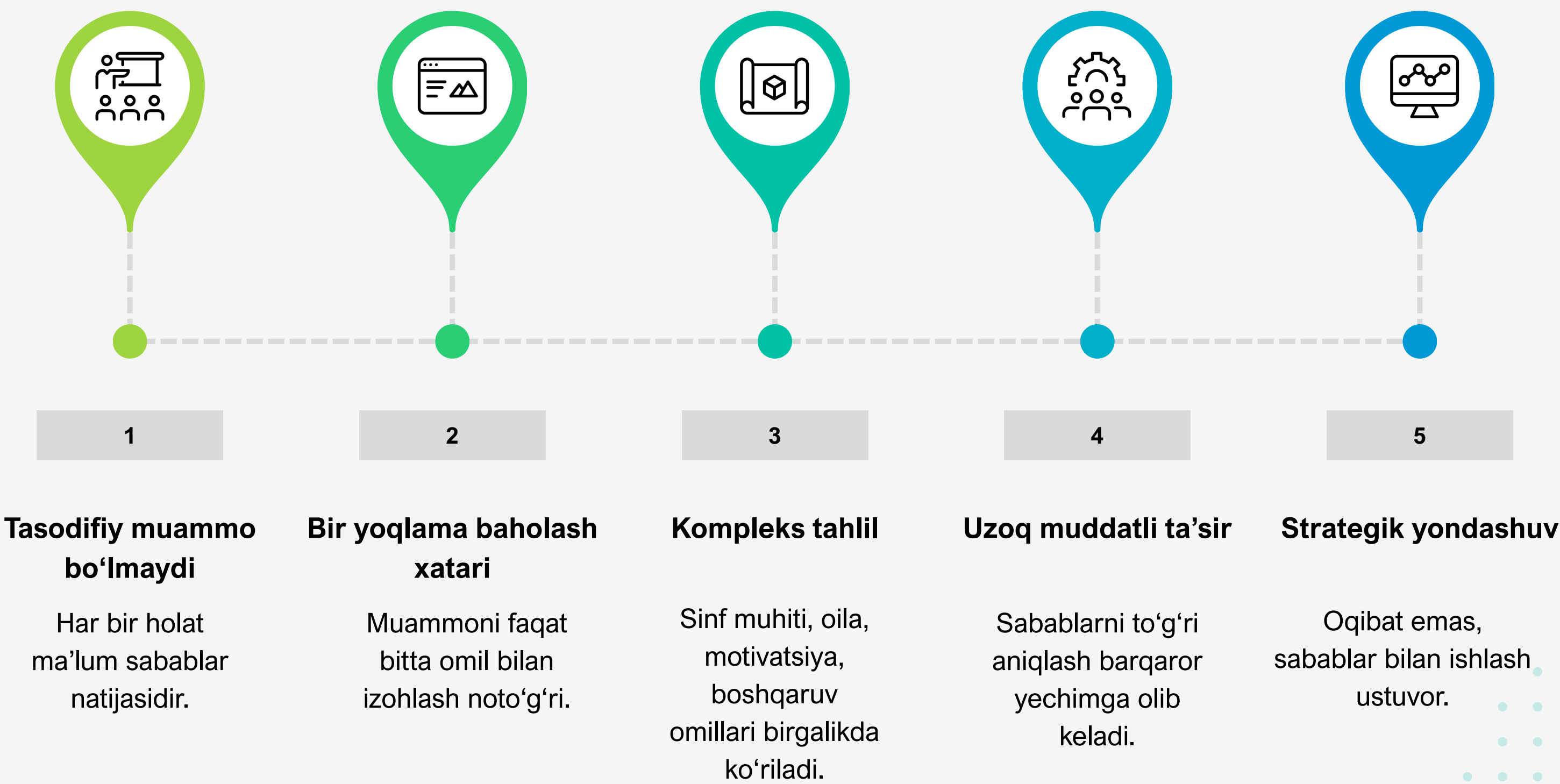

Rahbar mas'uliyati

Noto'g'ri tashxis — noto'g'ri
qarorga olib keladi.

Sabab–oqibat bog‘liqliklarini aniqlash

Situatsion boshqaruv uslublari va ularni tanlash

Vaziyatga mos boshqaruv uslubini tanlash

**Qat'iy (direktiv)
uslub**

Favqulodda va
vaqt tanqisligida
samarali.

**Demokratik
uslub**

Muhokama va
kelishuv talab
etiladigan
vaziyatlarda
qo'llanadi.

**Qo'llab-quvvatlovchi
uslub**

Stress, charchoq
yoki nizolar
davrida muhim.

**Jamoaning
tayyorgarlik darajasi**

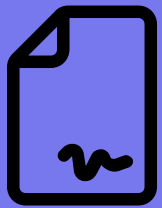
Qaror uslubi jamoa
salohiyatiga mos
bo'lishi kerak.

**Rahbar
moslashuvchanligi**

Bir rahbar — turli
vaziyatlar uchun
turli uslublar.

Ota-onalar va jamoa bilan bog'liq murakkab vaziyatlar

Bir tomonlama yondashuv xatari

Faqat bitta tomonni qo'llab-quvvatlash nizoni kuchaytiradi.

01

Tinglash madaniyati

Barcha tomonlarni xolis tinglash muhim.

02

Emotsional keskinlikni pasaytirish

Avvalo vaziyatni tinchlantirish zarur.

03

Faktlarga asoslanish

His-tuyg'ular emas, dalillar ustuvor bo'ladi.

04

Konstruktiv yechim

Maqsad — aybdor topish emas, muammoni hal qilish.

05

Risklarni baholash va jamoani jalb etish

Risklarni baholash
(Risk Analysis)

Risk tushunchasi

Qaror bilan bog'liq ehtimoliy
salbiy oqibatlar.

Rahbar mas'uliyati

Riskni bilgan holda qaror
qabul qilish professional
yetuklik belgisi.

Risklarni oldindan ko'ra bilish

Qaror qabul qilishdan oldin
mumkin bo'lgan xavflarni
aniqlash.

Eng kam zararli variant

Bir nechta variant ichidan
optimalini tanlash.

Qisqa va uzoq muddatli oqibatlar

Tezkor foyda uzoq
muddatda zarar keltirishi
mumkin.

Ishonch va qabul qilish

Jamoa qarorni
osonroq qabul qiladi.

Hamkorlik madaniyati

Situatsion boshqaruv
jamoaviy ishlashni
rivojlantiradi.

Rahbar yukini kamaytirish

Mas'uliyat oqilona
taqsimlanadi.

Jamoani qaror qabul qilishga jalb etish

Jamoani qaror qabul qilishga jalb etish

Vaziyat turli nuqtayi
nazardan baholanadi.

Qaror sifatining oshishi

Birgalikdagi fikr xatolarni
kamaytiradi.

Qarorlarni monitoring qilish va rahbarlik yetukligi

Qabul qilingan yechimlarni baholash

Monitoring zarurati

Qaror qabul qilish emas, natija muhim.

1

Natijalarni kuzatish

Kutilgan va real natijalar taqqoslanadi.

2

Moslashuvchan tuzatishlar

Zarurat bo'lsa, strategiya qayta ko'rib chiqiladi.

3

Xatolardan o'rganish

Har bir vaziyat tajriba manbai.

4

Boshqaruv samaradorligi

Monitoring sifatli boshqaruvni ta'minlaydi.

5

Xulosa: Situatsion boshqaruv — rahbarlik yetukligi belgisi

01

Moslashuvchan fikrlash

Har bir vaziyatga mos qaror qabul qilish qobiliyati.

02

Adolat va muvozanat

Qarorlar hissiyotga emas, tahlilga asoslanadi.

03

Jamoa ishonchi

Ochiq va xolis boshqaruv ishonchni mustahkamlaydi.

04

Barqaror muhit

Situatsion boshqaruv nizolarni kamaytiradi.

05

Ta'lim sifati

To'g'ri qarorlar o'quv jarayoniga ijobiy ta'sir ko'rsatadi.

**E'TIBORINGIZ UCHUN
RAHMAT!**